Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Poenitentionarius

Johannes <de Garlandia>

[Köln], [12. März 1492]

Circa textū dubitatur: Primo q̊d est supbia z q̄st spē eius [...]

urn:nbn:de:bsz:31-293377

Visual Library

no ꝛ dormiamus cũ eo. vt ſic ſeruari poſſumus cũ patre noſtro. ꝛ fecerũt. ſic. Ingreſſaq; eſt maior filia ꝛ dormiuit cum patre. ſiliter ꝛ minor altera nocte. ꝛ ꝯceperũt ãbo ꝛ genuerũt. maior eñ genuit moab. ꝛ minor amon

Ad ſextũ rñdet ꝙ habet Geneſis q̃rto. factũ eſt autẽ ꝑ multos dies vt offerret cayn de fructibꝫ terre munera dño. Abel eñ obtulit de pͥmis gre/gibꝫ ſuis ꝛ de adipibꝫ. ꝛ reſpexit dñs ad abel ꝛ ad munera eius. ad Cayn vero ꝛ ad munera nõ reſpexit. iratuſq; cayn vehementer ꝛ ꝯcidit vultus eius. et ſeq̃tur quibuſdã diebꝫ interpoſitis dixitq; cayn ad fratẽ ſuũ. egrediamur foras. cũq; eñ in agrũ venirent ꝯſurrexit cayn aduerſus abel fratrem ſuum ꝛ interfecit eum

criminũ   pctã pͥncipalia   ſupbia   inuidia
Culparum fontes ſunt faſtus. liuor. et ira
luxuria ꝯſtũ ad mẽtẽ. cupido   crapula. luxuria ꝯſtũ ad opꝰ
Accidiaq; venus   et auaricia. gula   luxus

Hic autor oſtendit q̃ ſunt pctã mortalia dicẽs ꝙ fontes pctõꝝ ſit faſtus. i. ſupbia. liuor. i. inuidia. ira. accidia. auaricia: gula. ꝛ luxuria

Circa textũ dubitatur
- Primo q̇d eſt ſupbia ꝛ q̃ ſit ſpẽs eius.
- Scdo ꝯformiter dubitat de inuidia. ꝛ cum hoc de ira eodem modo
- Tercio de accidia
- Quarto de gula
- Quinto de auaricia
- Sexto de luxuria

Supbia

Ad primũ rñdetur ꝙ ſm auguſtinũ ſupbia ſic deſcribit. Supbia eſt ꝑuerſe celſitudinis appetitus. Vel ſic ſm ſcm Thomã. Supbia eſt cum q̇s ſe extollit ſupra id qd eſt ſibi ꝑfixum a deo ſiue a regula diuina. ꝛ ſpẽs ſupbie patent in hoc metro.

iactãtia. vana gloria. ipaciẽtia. paupeꝝ deriſio
Iac   van   impa   deri
ſimulatio. arrogãtia. hypocriſis. ꝯtemptus. diſplicẽtia
ſimul   ar   hypo   con   diſpli

Inuidia

Ad ſcdm rñdet ꝙ ſm auguſtinũ inuidia ſic deſcribit. Inuidia eſt odiũ aliene felicitatis Vel ſic deſcribit ſm Johãnẽ damaſcenũ. Inuidia ẽ triſticia de bonis ꝓximi. Species inuidie patẽt in hoc metro

detractio reꝝ vł bonoꝝ. gaudiũ de malo al. ĩuocatio. aggregatio. dinaº
Trac.   gau.   in.   ag.   di.
machĩatio. oppſſio. captio i ꝟb. ſurreptio bõꝝ   ſuſpiciũ mali
mach.   op   cap: ſurrep.   quoq; ſuſpi

De ira

¶ Et ira ſic deſcribit ſm Auguſtinũ. Ira eſt vlciſcẽdi voluntas. vel ſic ſm Thomã Ira eſt appetitꝰ vindicte. ꝛ ſpẽs eiꝰ patẽt in h ꝟſu

ꝯtẽtio. rixatio. ꝓba mala. maledictio. iobediẽtia. reddere mala ꝓ bono
Con   rix   ver   ma   inob   red
blaſphemia. irritatio. ꝑuaricatio. ꝓferatio ꝓxi. hõicidiũ. vĩdcã. odiũ
blaſ.   ir.   pre.   ver.   ho.   vin.   od

Ad terciū rñdet ꝙ accidia ſic deſcribit ſm iohānē damaſcenū. Acci-
cidia eſt triſtitia aggrauās animū hoīs vt ei nihil agere libeat Uel ſic ac
cidia eſt de virtutū laudabili exercitio vtriuſqꝫ hoīs languida deiectio. ⁊
ſpecies eius patent in hoc verſu
ignorātia. derelictio dei. deſidia. neglīgētia bñficij. ſōnꝰ tpe ſui. diui: ociū
Ig. dere. de. neg. ſom. oci
deſpatio. ſtulta locutio. triſticia in aduerſis: cura rerū tpaliū. hortatio
deſ. ſtul. triſquoqꝫ cur. hor.
Ad qrtū rñdet. ꝙ auaritia ſm Tulliuꝫ eſt imoderatus amor habendi
diuititias. Uel ſic ſm bernardū Auaritia eſt quarūlibet rerum inſatiabi
lis ⁊ inhoneſta cupido. Et ſpēs eius patēt in hoc ꝟſu
vſura furtum rapina ſymonia mēdaciū infidelitas
U fur rap ſymo men in
fraudulētia. obduratio. doloſitas. debitoꝝ nō ſolutio. cupiditas. ꝑiuriū.
frau. ob. do. de cu. per
Ad qntū rñdetur. ꝙ gula ſic deſcribit. Gula eſt imoderata cibi vel po
tus auiditas. i. cupiditas. Uel ſic. Gula eſt vorax edacitas vilibꝫ nō cō
ta. Uel ſic. gula eſt qñ aliqs in ꝯmedendo vel bibendo ab ordine rōnis
recedit: Et ſpēs patent in hoc ꝟſu.
ſcurrililitas. ebrietas. vomitꝰ. ludꝰ taloꝝ. ſacri tpis abuſio. rerū
Scur. e vo. lu. ſacri eſus
sc tpis ſacri. fractio ieiunioꝝ fractio voti vel nō obſeruatio
fractio ieiu. quoqꝫ voti
Ad ſextū rñdet ꝙ luxuria ſic deſcribit. Luxuria eſt libidinoſe volup-
tatis appetitus. Uel ſic. eſt ex imūdis deſiderijs veniēs lubrica mētis
⁊ carnis ꝓſecutio: Et ſpēs eius patēt in hoc ꝟſu
iceſtꝰ. meretricari. deflofatio ꝟginū. raptꝰ violēt: adulteriū. ꝓuocaᵒ luxuᵉ
In. me. flo. rap. ad. pro
nocturna pollutio. ꝯcupiſcētia. ꝯſenſus. violatio ſacri tpis
noc. concu. con. vio. tempo
diuiſim. ſ. qðlibet pctm̄. sc pctā ꝯfeſſus fueris. ſacerdoti
Cunqꝫ ſigillatim mortalia dixeris vni
sc pctā ꝑiter aggrauāt ſequētia .i. pctā
Cuncta ſimul quecunqꝫ grauant comitantia culpas
ꝯfitere in volūtate facere sc pctm̄
Dic citra factum committere quod voluiſti
sc pctā pctā a memoria neglecta
Dic venialia. dic que ſunt a mente relapſa
pctā .i. venialit pctā
Dic tua delicta generaliter iſta reuela
culpapibilis. sc criminibꝫ ꝯfitetur
Nam reus in multis quando peccata fatetur

accidia
auaritia
Gula
luxuria

oia pctã ſimul pãdat s[e] pctm̃ ↄfeſſus eē apparet
Vel quevis dicat. vel nil dixiſſe videtur
.i. vltimũ integre aliq̃s ↄfiteaꝛ
Poſtremum crimen ſi pure quis fateatur
pctã ſilere oĩe pctm̃ ↄmittit ſequiꝛ
Inde tacere poteſt quicquid redit aut comitatur

Hic autoꝛ oſtendit quõ debet fieri ↄfeſſio de peccatis venialibꝫ ꝛ de alijs peccatis ↄcomitãtibꝫ alia pctã moꝛtalia dicens. qñ tu peccatoꝛ ↄfeſſus es pctã moꝛtalia. tũc etiã debes ↄfiteri peccata ↄcomitãtia. ꝛ nõ ſolũ pctã perpetrata ꝑ opus extrinſecũ. ſed etiã ꝑ volũtatẽ peccandi quã non ſeq̃batur operatio Dic etiã de pctis venialibꝫ (que relapſa ſtꝫ a mẽte) de q̃bꝫ debes ↄtriſtari. Dic etiã tua pctã vniuerſaliꝛ nullũ ꝑtermittendo. nã peccatoꝛ faciẽs ↄfeſſionẽ vel dicat oia pctã ſimul. vel nõ videꝛ aliq̃d dixiſſe. ſed ↄfiteaꝛ pctã ſua vſq ad extremũ ꝛ ſi poſtea aliq̃d pctm̃ redeat ad memoriã. tũc pt illud ↄfiteri eodẽ pſbitero tacendo de primis

Circa textũ dubitatur
- Primo quid ſit pctm̃ veniale
- Scd̃o ꝑ que remittũtur pctã venialia
- Tercio q̃d nocent pctã venialia
- Quarto quõ pctm̃ veniale ſit moꝛtale
- Quinto vtꝝ volũtas peccãdi ſine opatõe ſit pctm̃
- Sexto vtrũ potẽtia peccãdi ſit a deo

Ad ꝑmũ rñdeꝛ ꝙ pctm̃ veniale ſcḿ Auguſtinũ ſic deſcribiꝛ Pctm̃ veniale eſt q̃d hominẽ vſq ad reatuꝫ ꝑpetue moꝛtis non grauat. ſed tñ ſemꝑ penã mereꝛ. ꝛ eſt ſemꝑ a volũtate hoc volẽte. vel ꝑmittẽte. vel nõ ꝓhibẽte. Vñ pctm̃ veniale nocet multipliciꝛ. Primo qꝛ ad penã obligat ꝛc̃ vt diceꝛ in tercio dubio Ad ſecũdũ rñdeꝛ. ꝙ ſeptẽ modis remittiꝛ pctm̃ veniale. Primo ꝑ dignã euchariſtie ſumptõem. Scd̃o ꝑ aque benedicte aſperſionẽ. Tercio ꝑ elemoſinꝝ largitõem. Quarto ꝑ dominicam orõnem Quinto ꝑ generalẽ ↄfeſſionẽ que ſit quotidie in eccl̃ia. Sexto ꝑ epĩalez benedictõem. Septimo ꝑ verã ↄtritõem. Unde v̾ſus Ungoꝛ. ↄfiteoꝛ. aſpgoꝛ. ↄteroꝛ. oro. Do. benedico. que venialia tollo Ad terciũ reſpondeꝛ ꝙ pctm̃ veniale multis modis nocet. Primo obligat ad penã. ſed nõ ad penã eternã. niſi pctõ moꝛtali adiũgatur Scd̃o nocet qꝛ animã maculat Tercio nocet qꝛ minuit feruoꝛẽ caritatis.. ſicut modica aqua proiecta in ignem nõ extinguit ignẽ. caloꝛẽ tñ eius obtẽpat. Quarto nocet qꝛ peccatũ veniale impedit vt poteſtas anime in bonis opibꝫ laſcetur ꝛ impediatur ſicut grauius aſcẽdit equus oneratus pondere q̃ȝ ſine pondere. Quinto nocet qꝛ tardat hominẽ a gloꝛia celeſti. qꝛ hõ ſtatim euolaret poſt moꝛtẽ ad gloꝛiã niſi impedireꝛ ꝑ venialia ꝛ cogereꝛ expectare ꝑ temp⁹ in purgatoꝛio. Sexto nocet qꝛ diminuit bona gloꝛie celeſtis Septimo qꝛ venialia peccata ſepe faciũt occaſionẽ moꝛtaliũ Ad quartũ rñdeꝛ ꝙ ꝓprie loquẽdo veniale nunq̃ȝ ſit moꝛtale. tñ act⁹ (qui de ſe eſt venialis) pt fieri moꝛtalis quatuoꝛ modis. Primo ex ↄſcientia. qꝛ q̃cquid ſit ↄtra ↄſciam ſit moꝛtale ꝛ edificat ad gehennã. Secũdo ex ↄplacentia. vnde Auguſtin⁹. nullum peccatũ intãtũ veniale eſt q̃d nõ ſit moꝛtale dũ placet. Tercio ex diſ